

شرکت تأمین سرمایه امید (سهامی عام)

دستورالعمل اجرایی مبارزه با پول شویی در شرکتهای تجاری و
مؤسسات غیر تجاری

تأمین سرمایه امید
OMID INVESTMENT BANK

تهیه کننده: واحد مبارزه با پولشویی

زهره هزاوهئی نژاد

به منظور مبارزه با پول شویی و جلوگیری از تأمین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای قانون مبارزه با پول شویی (مصوب دوم بهمن ماه سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی) و نیز آئین نامه اجرائی قانون مبارزه با پول شویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پول شویی، " دستورالعمل اجرایی مبارزه با پول شویی در شرکتهای تجاری و موسسات غیر تجاری " به شرح زیر ابلاغ می شود:

فصل اول: تعاریف

ماده ۱: در این دستور العمل اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می شود:

- ۱-۱ قانون: قانون مبارزه با پول شویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۲
- ۲-۱ آئین نامه: آئین نامه اجرایی قانون مبارزه با پول شویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
- ۳-۱ شورا: شورای عالی مبارزه با پول شویی.
- ۴-۱ شرکت: شرکتهای تجاری موضوع قانون تجارت و موسسات غیر تجاری اعم از آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، خیریه، غیر دولتی و ...
- ۵-۱ خدمات پایه: خدماتی که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات می باشد. و ارائه آن به ارباب رجوع موجب میشود تا وی بتواند برای اخذ خدمات مکرر و متممادی به شرکت مراجعه کند.
تبصره: خدمت پایه در این دستور العمل صرفاً به خدماتی اطلاق می شود که منجر به مراودات پولی و مالی شود.
- ۶-۱ واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش های معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را بر عهده دارد.
- ۷-۱ ارباب رجوع: هر شخصی حقیقی و یا حقوقی (اعم از اصیل، وکیل یا نماینده قانونی) که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت شرکت، به آن مراجعه می نماید.
- ۸-۱ پرونده اطلاعات رباب رجوع: اطلاعات در مورد ارباب رجوع که هنگام شناسایی و در حین فعالیت وی توسط شرکت جمع آوری یا تکمیل می شود.
- ۹-۱ شناسایی ارباب رجوع: شناخت و تایید هویت ارباب رجوع با استفاده از منابع اطلاعاتی، مستندات و داده های مستقل، معتبر و قابل اتکا. شناسایی ارباب رجوع به دو گروه از اقدامات شامل "شناسایی اولیه" و "شناسایی کامل" تقسیم می شود.

۱-۹-۱ شناسایی اولیه: تطبیق و ثبت مشخصات اظهار شده توسط ارباب رجوع با مدارک شناسایی و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، علاوه بر ثبت مشخصات وکیل یا نماینده، ثبت مشخصات اصیل.

۱-۹-۲ شناسایی کامل: شناسایی دقیق ارباب رجوع به هنگام ارائه خدمات پایه به شرح مذکور در این دستورالعمل.

۱-۱۰ اشخاص مظنون: کلیه اشخاصی که اسامی و مشخصات آنها به جهت ظن به ارتباط با فعالیت‌های پول شویی و تامین مالی تروریسم (افراد سود جو) از سوی واحد اطلاعات مالی تعیین و به شرکت اعلام می شود.

۱-۱۱ سقف مقرر: مبلغ ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

۱-۱۲ نشانی پست الکترونیک: صندوق پست مبتنی بر فضای مجازی است که شرکت پست جمهوری اسلامی ایران به تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی بر اساس شماره ملی و شناسه ملی اعطا مینماید.

۱-۱۳ معاملات و عملیات مشکوک: معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این معاملات و عملیات به منظور پول شویی و یا تامین مالی تروریسم (افراد سود جو) انجام می شود.

فصل دوم: شناسایی ارباب رجوع

ماده ۲: تمامی "شرکتها" موظفند هنگام انجام هر گونه معامله، عملیات و ارائه خدمات که منجر به عملیات پولی و مالی می شود نسبت به شناسایی اولیه ارباب رجوع به شرح ذیل اقدام نموده و و مدارک آن را در پرونده اطلاعات ارباب رجوع و سیستم های اطلاعاتی خود ثبت نماید.

ماده ۳: شناسایی اولیه شخص حقیقی ایرانی بر اساس شماره ملی و کد پستی مندرج در پشت کارت ملی، شناسایی اولیه اشخاص خارجی بر اساس شماره فراگیر اشخاص خارجی و شناسایی اولیه شخص حقوقی بر اساس شناسه ملی و کد پستی اقامتگاه قانونی شخص حقوقی (مذکور در آئین نامه الزام استفاده از شناسه ملی اشخاص حقوقی) صورت میگیرد. شرکت موظف است اطلاعات اخذ شده را در فاکتورها و قراردادهای نیز درج نماید.

ماده ۴: لازم است شرکتهایی که اقدام به ارائه خدمات پایه مینمایند علاوه بر شناسایی اولیه نسبت به شناسایی کامل ارباب رجوع نیز اقدام نمایند. برای شناسایی کامل ارباب رجوع، شرکت موظف است اسناد و مستندات دال بر تائید هویت واقعی شخصیت حقیقی و یا حقوقی و همچنین سهامداران بالای ۵ درصد و اعضای هیات مدیره شخص حقوقی (و یا ارکان مشابه) را از وی اخذ نماید.

ماده ۵: اطلاعات و مدارک یاد شده در ماده فوق باید در صورت امکان حسب مورد از پایگاه های اطلاعاتی ذیربط استعلام و نسبت به صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده اطمینان حاصل گردد. لازم است پس از استعلام تصویر مدارک معتبر که توسط کارمند مربوطه تایید گردیده در پرونده اطلاعات ارباب رجوع نگهداری شود.

ماده ۶: شرکت مسئول شناسایی ارباب رجوع می باشد و فروش کالا و ارائه خدمات به وی به منزله انجام فرایند شناسایی توسط شرکت میباشد. در صورت عدم انجام اقدامات فوق، مسئولیت هر اقدامی به عهده شرکت خواهد بود.

ماده ۷: در صورتی که شرکت به دلایلی همچون عدم همکاری ارباب رجوع نتواند اطلاعات لازم را برای شناسایی وی به دست آورد و یا ارباب رجوع اقدام به ارائه اطلاعات غیر واقعی نماید و یا مزنون به عملیات پولشویی باشد، شرکت موظف است گزارش این اقدام را در اسرع وقت از طریق شماره ۵۵۵۸۰۰۱۲ یا پست الکترونیکی به نشانی info@iranaml.com به واحد اطلاعات مالی اعلام نماید.

ماده ۸: شرکتهای موظفند در تمامی فرم ها، فاکتورها، قراردادهای و همچنین نرم افزارها، بانکها و سیستم های اطلاعاتی که عملیات پولی و مالی در آن ثبت می شود، محل مناسب برای درج یکی از شماره های شناسایی معتبر (حسب مورد شماره ملی، شناسه ملی و یا شماره فراگیر اشخاص خارجی) و کد پستی را پیش بینی نمایند و این مشخصات را به طور کامل و دقیق دریافت و با مدارک شناسایی معتبر تطبیق دهند و امکان جستجو بر اساس شماره های مذکور در نرم افزارها را فراهم نمایند.

ماده ۹: ارائه خدمات پایه به اشخاص زیر ممنوع است و در صورت ارائه خدمات قبل از ابلاغ این دستورالعمل، شرکتهای موظفند فروش کالا و ارائه خدمات به آنان را متوقف نمایند:

۱. در صورتیکه ارباب رجوع از ارائه اطلاعات و مدارک موضوع این دستورالعمل خوداری نمایند.
۲. در صورتیکه نماینده ارباب رجوع فاقد مدارک و اسناد قانونی دال بر نمایندگی باشد.
۳. در صورتیکه شرکتهای راسا و یا از طریق مراجع ذی صلاح احراز نمایند که اطلاعات ارائه شده توسط ارباب رجوع خلاف واقع است.
۴. اشخاص ایرانی فاقد شناسه یا شماره ملی.

فصل سوم: ساختار مورد نیاز و نحوه گزارش دهی

ماده ۱۰: شرکتهای موظفند به منظور ارتباط با واحد اطلاعات مالی و اجرایی برنامه های مبارزه با پول شویی نسبت به تعیین شخص یا واحد مبارزه با پول شویی اقدام نمایند.

تبصره: در صورت عدم تعیین مسئول ، بالاترین مقام اجرایی (مدیر عامل و ...) مسئول مبارزه با پول شویی خواهد بود.

ماده ۱۱: مسئول مبارزه با پول شویی که توسط شرکت رسماً به واحد اطلاعات مالی معرفی شده است در خصوص معاملات و عملیات مشکوک وظایف و مسئولیتهایی بر عهده دارد که شامل موارد زیر می باشد:

الف. آموزش کارکنان شرکت.

ب. اطمینان از حسن اجرای رویه های کشف موارد مشکوک.

ج. نظارت بر استقرار سیستم های کنترل داخلی و اجرای صحیح آن.

د. بررسی، ارزیابی و در صورت نیاز بازبینی فرآیندهای شناسایی و اطمینان از قابل اتکاء بودن این فرآیندها.

ه. ارسال معاملات و عملیات مشکوک به واحد اطلاعات مالی.

و. پاسخگویی به استعلامات واحد اطلاعات مالی.

ماده ۱۲: واحد حسابرسی داخلی شرکت موظف است بر اساس مفاد قانون و "دستور العمل اجرایی مبارزه با پول شویی توسط حسابرسان"، هرگونه اطلاعات و مستندات دال بر فعالیت پول شویی را در اسرع وقت در اختیار حسابرسان مستقل شرکت قرار دهد.

ماده ۱۳: در جهت اجرای صحیح مفاد این دستورالعمل، لازم است مسئول مبارزه با پول شویی شرکت در حوزه مربوطه از اختیارات و دسترسی های کافی مانند دسترسی به پرونده اطلاعاتی ارباب رجوع، سوابق معاملاتی و مالی آنان برخوردار بوده و در بررسی، اظهار نظر و ارسال گزارش استقلال داشته باشد.

فصل چهارم: گزارشهای الزامی

ماده ۱۴: تمامی کارکنان تحت امر شرکت موظفند در صورت مشاهده معاملات و عملیات مشکوک مراتب را بدون اطلاع ارباب رجوع، به مسئول مبارزه با پول شویی در هر شرکت اطلاع دهند. در صورت اطلاع ارباب رجوع، با متخلف مطابق قانون رفتار خواهد شد.

تبصره ۱: فهرست معیارهای معاملات و عملیات مشکوک توسط واحد اطلاعات مالی تهیه و به روز میشود.

تبصره ۲: تشخیص متصدیان اجرایی در شرکت مبنی بر انجام عملیات و معاملات مشکوک، در درجه نخست اهمیت قرار دارد و معیارهای ارایه شده صرفاً بخشی از این معیارها را در بر میگیرد.

ماده ۱۵: لازم است هرگونه دریافت و پرداخت وجه با مبالغ بالا به ویژه بیش از سقف مقرر در معاملات صرفاً از طریق حساب بانکی ارباب رجوع (با روشهایی مانند دستگاه POS و حواله های بانکی) انجام شود. در پرداخت وجه بیش از سقف مقرر لازم است وجه به حساب بانکی متعلق به خود ارباب رجوع یا طرف معامله یا قرارداد واریز شود.

ماده ۱۶: شرکتهای باید در چارچوب مقررات مربوط رویه های قابل اتکایی را جهت اقدامات مرتبط با کشف عملیات و معاملات مشکوک و گزارش دهی آن توسط کارکنان خود تدوین و به کلیه کارکنان ابلاغ نمایند.

ماده ۱۷: گزارش معاملات مشکوک و نیز سایر گزارشهایی که شرکت ها موظف به ارسال آن هستند، بیانگر هیچ گونه اتهامی به افراد نبوده و اعلام آن به واحد اطلاعات مالی افشای اسرار شخصی محسوب نمی گردد و در نتیجه هیچ اتهامی از این بابت متوجه گزارش دهندگان مجری این دستور العمل نخواهد بود.

فصل پنجم: نگهداری سوابق و اطلاعات

ماده ۱۸: تمامی شرکت ها موظفند مدارک مربوط به سوابق معاملات و عملیات مالی (اعم از فعال و غیر فعال) و نیز مدارک مربوط به سوابق شناسایی ارباب رجوع هنگام فروش کالا و ارائه خدمات را به صورت فیزیکی و یا سایر روشهای قانونی، حداقل به مدت پنج سال بعد از پایان عملیات نگهداری کنند. هیئت تصفیه شرکت در صورت انحلال نیز موظف به نگهداری اسناد تا پنج سال پس از رویداد مالی هستند.

تبصره ۱: سوابق و مدارک موضوع این ماده باید به گونه ای ضبط و نگهداری شود که در صورت درخواست واحد اطلاعات مالی یا سایر مراجع ذیربط، حداکثر ظرف چهار روز کاری نسخه الکترونیکی اطلاعات و حداکثر ظرف یک ماه اصل اسناد و سوابق ارایه شود. مسئولیت جستجوی و ارائه اسناد با شرکت میباشد.

تبصره ۲: اسناد مذکور باید قابلیت بازسازی عملیات یا معاملات مالی ارباب رجوع را در صورت نیاز ایجاد نماید.

تبصره ۳: این ماده ناقض سایر مقرراتی که نگهداری اسناد را بیش از مدت یادشده الزامی ساخته است، نیست.

ماده ۱۹: شرکت ها موظفند سیستم های اداری و مالی خود را به گونه ای سامان دهند که تمامی حسابها و پرونده های ارباب رجوع و کارکنان مرتبط بر اساس یکی از شماره های شناسایی یکتا قابل شناسایی و بررسی باشد.

ماده ۲۰: شرکت موظف است در کلیه سربرگها، قراردادها، فاکتورهای فروش، گواهی ها، مجوزها، مدارک صادره، اوراق تبلیغاتی، پروانه، اوراق مالی و حسابداری و ... شناسه ملی (یا کد اقتصادی) و کد پستی خود را درج نمایند.

فصل هفتم: آموزش

ماده ۲۱: شرکت باید برنامه های آموزشی مستمری را در مورد چگونگی شناسایی ارباب رجوع برای کارکنان خود تدارک ببینند. این برنامه آموزشی که حداقل شامل موارد زیر است، باید به گونه ای طراحی شود که کارکنان به شناخت کافی و منطقی نسبت به ضرورت، اهمیت و نحوه اجرای سیاست ها و رویه های شناسایی ارباب رجوع دست یابند:

الف) سیاستهای مربوط به پذیرش ارباب رجوع جدید و اسناد اطلاعات مورد نیاز.

ب) نحوه اقدام موثر در صورت بروز مغایرت در اطلاعات و مدارک ارباب رجوع.

فصل هشتم: سایر موارد

ماده ۲۲: هر کدام از شرکتهای موظفند با اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم از رعایت مقررات مبارزه با پول شویی در شعب و نمایندگی های داخل و خارج از کشور خود (در صورت وجود) اطمینان حاصل نمایند.

ماده ۲۳: هیات مدیره، مدیریت ارشد و یا رده سازمانی معادل آن در شرکت از وجود برنامه های موثر شناسایی ارباب رجوع و پیاده سازی آنها از طریق ایجاد رویه های مناسب اطمینان حاصل کند. این برنامه ها باید امکان نظارت موثر مدیریت بر سیستم ها، کنترلها، تفکیک وظایف و آموزش کارکنان را فراهم آورند. مسئولیت نهایی تصمیمات اخذ شده در این خصوص بر عهده هیات مدیره یا ارکان معادل آن در شرکت است.

ماده ۲۴: ضوابط این دستورالعمل ناقض ضوابط اختصاصی مبارزه با پولشویی اعلامی به موسسات و شرکت های خاص (بانک ها، صرافی ها، بیمه ها و ...) نمی باشد.

این دستورالعمل شامل ۲۴ ماده و ۷ تبصره در سیزدهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۳ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا می‌باشد.